

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-oară 12 bani, a treia-oară 10 bani.

10 Maiu.

În Joia trecută frații noștri din România au sărbătorit ziua de 10 Maiu, cea mai mare sărbătoare națională a României libere, alcătuită înainte cu 42 de ani din vechile principate Muntenia și Moldova.

Mari, frumoase și înălțătoare de suflet au fost luptele, ce le-au purtat frunțașii de dincolo, ca din cele două țărișoare de mai nainte să facă o Românie, una, mare și independentă, împlinindu-se astfel dorința poetului

Hai să dăm mână cu mână
Cei cu inima română,
Să 'nvirtim hora frăției
Pe pământul României.

Cel dintâiu principe peste România unită a fost Alexandru I. Cuza. Acesta a lucrat mult pentru ridicarea României, îndeosebi sunt însemnate din timpul lui desrobirea Țiganilor, ștergerea clăcii țărănești (un fel de iobăgie, dar' cu mult mai ușoară ca cea dela noi) și împrumutarea țăranilor, și în fine alungarea călugărilor grecești din mănăstirile românești și din bunurile acestora.

Domnitorul acesta însă n'a stat mulți ani pe tron, și asta mai cu seamă din cauza certelor dintre frați și din pricina dorinței, ce o aveau iubitorii de neam și țeară, ca pe tronul României să fie un domnitor din o familie străină, ca să înceteze vecinicele neînțelegeri dintre familiile românești, cari se trăgeau din case de domnitori. Și așa au ales de domnitor pe Carol, vlăstar din neamul, de

care se ține și împăratul Germaniei și înrudit și cu familia lui Napoleon-cel-Mare.

În ziua de 10 Maiu 1866 a intrat în București, ca să-și ocupe tronul, și acesta e unul din momentele, cari fac pe frații noștri să sërbeze.

Prin stăruința neobosită și fără preget a iubitului domnitor, România ajunsese în curând la o stare înfloritoare. Se întemeiără tot felul de școale, se înălțară biserici și se sporî armata românească, care după 11 ani avè să câștige României independența.

Veni anul în veci memorabil 1877. Rușii declarară războiul Turcilor și acestia cerură dela Români să-și împreune armata lor cu cea turcească. Românii respinseră această cerere și domnitorul și adunările țării declarară neatîrnarea României în ziua de 10 Maiu 1877.

Acesta e al doilea moment, care face din 10 Maiu zi de sărbătoare națională.

Războiul din 1877/1878 ne este tuturora cunoscut. Vitejia Românului a scăpat armata rusească de rușine și a călcat în picioare trufia semilunei. Și sufletele noastre se umplu cu o mândrie cu atât mai mare la amintirea acestui războiu,

Căci la Plevna și 'n redate,
Unde Turcii stau ascunși,
Ear' ai noștri mii și sute
De gloanțe erau pîntrunși,
Erau falnicii eroi
Tot plugari de lângă boi.

Pecetluită și sfințită fiind neatîrnarea României pe câmpiile Bulgariei cu sângele eroilor, România nu mai putea rămâne un simplu principat, nici vitea-

zul căpitan un simplu principe. Și așa în 10 Maiu 1881 România se proclamă de regat și domnitorul Carol își pune pe cap coroana de rege, făcută din oțel luat dintr'un tun cucerit dela Turci.

Acesta e al treilea moment, care face din 10 Maiu o sărbătoare națională.

Sărbătoarea aceasta nu e însă numai a fraților de dincolo, ci e și a noastră, căci bucuria lor, bucuria noastră este, întristarea lor, întristarea noastră, căci una am fost, sîntem și vom fi, împlinind astfel porunca poetului:

Români din patru unghiuri, acum ori nici-odată
Uniți-vè 'n cuget, uniți-vè 'n simțiri!

1.

3/15 Maiu la Viena. Românii vienezi întruniți la sărbătura zilei de 3/15 Maiu au salutată pe presidentul partidului nostru național, dl Dr. I. Rațiu prin următoarea adresă:

Colonia și tinerimea română din Viena, din incidentul sărbătării zilei istorice de 3/15 Maiu Vè urează multe zile fericite și împreunate cu izbândă în lupta pentru drepturile națiunii române.

Colonia și tinerimea română din Viena.

Ear' redacției »Tribunei« au trimis următoarea adresă:

În ziua memorabilă de 3/16 Maiu salutăm cu drag organul, care a luptat și poartă sus și tare fiamura ridicată de generația strălucită, și îi urăm succes întru ajungerea țintei noastre generale.

Colonia și studențimea română din Viena.

FOITA.

Apoi vezi...

»Câte fete mândre-n sat

Toate țin cu tine —

Zic și eu! Și nu-'i păcat,

Ele știu mai bine.

Când încep și eu să joc,

Întră junghiu-n fete

Și s'opresc drumeții-n loc:

»Asta-'i joc, băiete!

Voi săriți ca un ileu.

Ici e șes, ici groapă —

Apoi vezi! Frumoasa eu,

Voi, pe câte-o schioapă.

Ear' la plug de-oiu vrè, apoi,

Să mă las pe coarne,

Brazda mea nici patru boi

Nu pot s'o răstoarne.

Eu din umeri scot un car

Până-n dealul mare,

Mut o peatră de hotar...

Ce vi-e de mirare?

Vouè și-un butuc vi-e greu.

Eu ridic o bârnă —

Apoi vezi! Pe mândra eu,

Voi, pe câte-o cârnă!

Beau și eu, și joc, și-arèt

Că 'm-ie lumea dragă,

Dar' ea voi eu nu mă-'mbèt

Săptemăna-'ntreagă.

Ce-'mi tot cânti de boi și bani?

'I-am găsit eu gata?

N'aveam cas' acu cinci ani,

'Și-a făcut-o tata?

Palmele, că-'mi ard mereu,

Capul, că 'mi-e moară —

Apoi vezi! Pe mândra eu,

Voi, pe câte-o chioară.

(»Fam.«)

George Coșbuc.

Căpitanul.

— Baladă. —

Com. de Teodor A. Bogdan, învățător în Bistrița.

— »Foicioă floare creață,
Căpitane d'albă față,
Scobori jos din deal în vale
Că-'ți moare mândra de jale
Și de dor și supărare«.

— »Lasă moară că nu-'mi pasă
Că găsească în locu-'i șeasă,
Albe 'n față și frumoase,
Negre 'n ochi și dragăstoase.
Că n'am gând de dragostire,
Că am gând de vitejie«.

— »Trandafir cu frunza creață
Căpitane d'albă față,
Adâncești din deal în vale
Că-'ți moare murgu pe cale
De povară și de foame«.

— »Las' să moară și să crepe,
Că mai am acasă șapte
Zdraveni, negri ca iadu
Și d'albuți ca omētu.
Șapte cai ca șapte smei
Nu 'i-aș da pîntr'ochii țoi«.

— »Căpitane mustăcios
Scoboară-te iute-n jos

Contra căilor ferate bosniace.

În ședința de Sâmbătă a dietei din Pesta prim-ministrul Széll a prezentat un proiect de lege privitor la construirea căilor ferate bosniace, analog proiectului din reichsrath-ul vienez.

Deodată cu prezentarea proiectelor vine știrea și despre atitudinea Albanezilor, contrară căilor ferate proiectate.

Știm, că Rusia și Italia nu văd cu ochi buni construirea nouelor căi. Albanezii au decis a se opune construirii. În 14 l. c. a avut loc un meeting la Scutari, la care a luat parte 8000 de Albanezi înarmați. Meetingul a decis, că Albanezii trebuie să se folosească de toate mijloacele pentru a împedea construirea de cale ferată peste sandjacul Novibazar, fiind aceasta păgubitoare intereselor politice ale Albaniei.

Meetingul a telegrafat Sultanului acest decis, a însărcinat 3 delegați pentru a pertracta în chestie cu guvernele din Belgrad și Cetinje și a ales un comitet, care să cutreere întreagă Albania și să facă cunoscută rezoluția meetingului.

Impertinența șovinismului.

În ședința ultimă a comitetului permanent al comitatului Ung, membrul Thuranszky, de origine Rutean, dar azi șovinist maghiar, a făcut o interpelație pentru cuvântul *slava*, care e obicinuit ca cuvânt de salutare în orfelinatul rutean confesional de fetițe. Patriotul Turanszky se plânge, că și studenții ruteni dela gimnasiu se salută cu acest cuvânt, la influența catechetului lor.

Canonicul Fehér declară, că el nu știe nimic despre acest lucru. Crede, că e exagerație și asigură, că se fi avut cunoștință despre el, nu l-ar fi suferit.

Noi întrebăm, că ce păcat au comis fetițele și studenții salutându-se în limba lor maternă? Șovinismul în impertinența sa azi-mâne va cere, ca să nu ne fie permisă nici conversația privată în limba noastră.

Că vine Turcu fălos,
Neveste să nceluiască,
Fete mari să necinstească.

— »Alelei ciocoi de câne
De-aș trăi barem pân' mâne
Se-adâncesc în jos la tine
Să te 'nvăț la omenie.

Că mi-'i pușca oșlătită,
Săbioara ascuțită.

Vino-'neoaci ciocoi de câne
Că nu am frică de tine,
Vino-'neoaci pe cum îți place
Că 'napoi știu nu ti-'ntoarce,
Că mi-'s armele din ței
De te-ajung îndată piei.

— »Căpitane mândră floare
Vai de-a tale zilișoare
C'ai ajuns în grea prinsoare.

— »Las' să zac să mă topesc
Cu zile să mă sfirșesc,
Căci n'am vină nici de loc
Făr' că-'s om fără noroc.
Dar' am gând pe D-zeu
C'a fi și pe gândul meu,
Să mă văd în codru eară
Cu pușca pe subsuoară,
Cu ciocoi duși din țeară.

— Alelei ciocoi străin
De te-aș strînge odat' la stîn
'Ți-aș arăta că sînt Român.

Adresa Săcuilor în congregația comit. Brașov.

Mercuri, 2/15 Maiu s'a ținut adunarea generală a comitatului Brașov. Din punct de vedere românesc două obiecte mai însemnate s'au pertractat în această adunare, anume răspunsul vicecomitetului Dr. Jekel la interpelația, ce 'i-s'a adresat din partea Românilor în afacerea prigonirii mai multora pentru purtarea colorilor naționale în costumul lor românesc, și mai ales cunoscuta adresă a comitatului Treiscaune privitoare la modificarea legii de naționalitate.

Asupra acestei adrese s'a desfășurat o viuă discuțiune. Dr. A. Murășianu într'un temeinic discurs politic arătând absurditatea cuprinsă în numita adresă, face în numele membrilor români o contra-propunere spriginită de avocatul I. Lengeru și profesorul V. Goldiș, prin care cere ca adunarea generală să reprobe și să respingă petițiunea adresă a comitatului Treiscaune, fiindcă este îndreptată în contra libertății, a dreptului de limbă și a egalei îndreptățiri a popoarelor nemaghiare din statul ungar. Din partea Sașilor a vorbit avocatul Adam, spriginind propunerea comisiei permanente. Astfel adunarea a hotărît cu majoritate de voturi, ca peste adresa Săcuilor din Treiscaune, contra legii de naționalitate, să se treacă la ordinea zilei.

Demonstrații anti-maghiare

s'au întemplat Marți seara în Zagreb, la sosirea deputatului Dr. Franck din Pesta. Dr. Franck a fost primit la gară cu ovații și discursuri, felicitat fiind pentru poziția contrară ce a luat-o în ședințele regnicolare din Pesta, contra convenției ungaro-croată. Discursurile au fost toate anti-maghiare. Poliția a făcut mai multe arestări.

Semne de iubire pentru Maghiari!

Cine plătește mai bine.

Din comitatul Torontal 'i-se scrie lui »Magyarország«, că pe acolo sînt puțini Maghiari; locuitorii sînt: Români, Sârbi, Germani și Slovaci. Acestia aleg la dietă întotdeauna deputați guvernamentali, avînd devisa, că aceleia îi dau voturile, care dă mai mult și plătește mai bine.

Eată la ce au învățat poporul stăpînirile maghiare și corifeii politicii și acum tot ei, Maghiarii, își bat joc de el.

Casul din Oșorheiu.

Cum a fost de prevăzut, în chestia alegerii sângeroase din Oșorheiu nu s'a aflat nimenea vinovat. Va fi pedepsit poate vre-un sergent de gendarmi. Atîta tot. Chestia o apreciem în primul nostru de azi. Aici amintim, că conform unei știri telegrafice din Oșorheiu, tribunalul a dat loc excepțiunilor înaintate de advocații celor doi acușați: Csiky, presidentul electoral și Dr. Bernády, căpitanul poliției și a sistat orice urmărire mai departe.

Procesul de presă al »Tribunei«.

Săptămîna aceasta, Luni, a avut vrednică noastră foaie națională »Tribuna« — cum am vestit — proces de presă la Cluj, pentru doi articoli publicați anul trecut. S'a întemplat adevă, că în vara trecută s'a convocat adunarea despărțământului din Selagiu al »Asociațiunii« la Sanislău, ear' tinerimea română din Selagiu a voit să țină un concert în Baia-mare. Amîndouă adunările au fost oprite din partea deregătorilor ungurești. Pentru această opreliște, »Tribuna« a scris doi articoli, infierînd opreliștea nedreaptă.

Acești articoli au fost improcesuați și pertractarea s'a ținut Luni, fiind acuzat redactorul răspunzător, dl Andreiu Balteg.

Eată cum a decurs pertractarea: Pertractarea s'a început la 8 ore dimineața. După constituirea curții cu jurați presidentul dispune cetirea actului, din care se vede, că în contra lui Andreiu Balteg, redactor responsabil al »Tribunei«, de naștere din Ocna-Sibiului, în etate de 41 de ani, s'a ridicat acuză pentru agitațiune.

Notarul Dr. Török cetește articolul »Puneți stavilă!« apărut în numărul 150 din 1/14 August 1900 al »Tribunei« și »Sînt lași!« apărut în numărul 153 din 5/18 August 1900 al »Tribunei«. Ambii articoli au fost scriși din incidentul, că autoritățile au împedat ținerea adunării generale a despărțământului sătmărean al »Asociațiunii« și au oprit concertul împreunat cu dans, ce avî să se aranjeze din partea tinerimii academice române în Baia-mare. Conform actului de acuză în acești articoli se valēmă națiunea maghiară și se agită cetățenii de naționalitate română în contra celor de naționalitate maghiară.

Presidentul dispune să se cetească traducerea articolilor incriminați în toată întregimea.

Acusatul, la întrebările puse prin interpret din partea presidentului, răspunde că nu se simte vinovat, răspunderea a primit-o condiționat până-ce va erua pe adevărații autori, a cetit articolii, înainte de a-'i da spre publicare, dar' n'a aflat nimic în ei, ce ar pute veni în conflict cu legea.

Presidentul cetește, că acuzatul a fost mai de multe-ori pedepsit pentru delict de presă, în 14 Maiu 1894 la 4 luni, în 15 Decemvrie 1895 la 4 luni, tot în 1895 la 2 luni, în 1896 la 1 an și 4 luni.

Apărătorul Dr. C. Maniu arată, că traducerea este defectuoasă și esplică înțelesul și cuprinsul părților excepționate din articoli.

Tribunalul este silit deci să îndrepteze greșelile din textul traducerii, cari produc confușiune.

Se cetesc apoi actele oficiale despre petrecerile din Sanislău și Baia-mare, programul petrecerilor și ordinele de opreliște ale autorităților.

Terminându-se cu aceasta procedura de dovedire

Acusatorul public cetește punctele de întrebare propuse de el. Pen-

tru statorirea acestora se suspendă ge-
dința pe 30 de minute.

Acuzatorul Dr. Jeney: Până-ce
agitatorii Valahi nu vor înceta cu ac-
țiunea lor, nu va fi pace în Ungaria.
In coloanele »Tribunei« articolii agitato-
rici sînt tot mai deși. In cazul de față
avem doi articoli apăruiți aproape deo-
dată în interval de abia 4 zile. Cel mai
credincios organ al agitatorilor este »Tri-
buna«, prin urmare în contra ei trebuie
să-și îndrepte statul toată puterea sa
zdrobitoare. Agitațiile naționaliștilor ro-
mâni n'au nici un temei.

Căci »nicăiri pe lume o naționa-
litate „străină“ nu se bucură de
atâta libertate și atâtea drepturi, ca
Valahii la noi. În România tot străi-
nului e obligat să-și învețe copiii româ-
nește. Cere deci pedepsirea strictă a
acusatului.

Apărătorul, dl Dr. Cassiu Maniu
a rostit un discurs de apărare lung și
escelent, argumentând nevinovăția acu-
satului. Dl Maniu s'a folosit de dese
citații din autorii clasici și din filosofii
și sociologii moderni; vorbirea 'i-e lău-
dată și de ziarele maghiare.

Arătând netemeinicia actului de
acusă și resfrângînd argumentele acu-
satorului public, cere achitarea clientu-
lui seu.

După răspunsul procurorului și al
apărătorului jurații declară de vinovat
pe domnul Balteș.

Tribunalul se retrage și la orele 3
p. m. publică următoarea sentență: **An-
drei Balteș este osândit la un
an și trei luni închisoare de stat
pentru delict de agitație în contra
unei naționalități.**

Afară de aceea Balteș are să plă-
tească 100 de coroane, apoi o amendă
sumară de 1000 coroane.

Procurorul s'a declarat mulțămît.

Acuzatul a însănuat recurs de nu-
litate.

Evangelia dela Putna și tricolorul.

Sub titlul »Lumină se se facă«
»Deșteptarea«, valorosul organ al fra-
ților din Bucovina, scrie:

»In Putna, vechea martoră de glo-
rii din străbuni, există o evanghelie-ma-
nuscript de o rară frumusețe și de scum-
pete rară. Această evanghelie e din
anul 1658.

Prima literă din al ei text e lu-
crată artistic în colori admirabil de
frumoase. Și știți cari sînt acele
colori?

Este scumpul nostru tricolor ro-
mânesc, prețios odor al neamului no-
stru precum în present așa și în trecut
și viitor.

Mănăstirea Putnei este cel mai
sfânt loc pentru întreg neamul româ-
nesc, că în ea sînt depuse moaștele
Marelui Stefan-Vodă...

Evangelia este și trece de cel mai
sfânt obiect bisericesc...

Alt loc mai potrivit pentru con-
servarea tricolorului românesc ca sim-
bol al naționalității românești decât
sfânta evanghelie, nu-'i cu puțință.

Credința în Dumnezeu e simboli-
sată prin crucea de pe părețele evan-
geliei, ear' credința în virtutea și vii-
torul neamului prin treicolorul româ-
nesc dela începutul evangheliei.

Cei slabi în credință, întăriți-vă și
nu vă faceți trădători, căci eată istoria
gloriosului nostru trecut vă îndeamnă
la luptă și bărbăție!

DIN LUME.

Conflictul postal cu Turcia.

Precum anunță »Köln. Ztg.« con-
flictul postal cu Turcia se poate privi
ca terminat. Sultanul a dat ordin, ca
să se restabilească starea de mai în-
ainte și a îndrumat pe ministrul de
esterne, ca să facă declarațiune hotărîită
înaintea ambasadurilor, că pe viitor nu
se va mai permite rețepirea unui ast-
fel de amestec. Ambasadorii n'au putut
ave dela guvernele lor instrucție, ca să
ceară mai mare satisfacție decât atâta.

Luni, în 20 Maiu n. directorul po-
stelor turcești a adresat un circular că-
tră directorii postelor străine, în care
zice, că până la terminarea pertractări-
lor inițiate despre sistarea oficiilor po-
stale străine din Turcia — scrisorile și
pachetele din străinătate vor fi trans-
mise, ca și până acum, de oficianții di-
recțiunii postale turcești.

Alegerile din Spania.

Resultatul de până acum al alege-
rilor pentru dietă este următorul: 230
liberali, 70 conservatori, 15 conservatori
disidenți, 18 liberali-disidenți, 10 din
partidul Romero, 15 republicani, 6 Car-
liști, 10 naționali unioniști, 4 Cataloniști,
21 independenți și 1 socialist. Ziarul
»Imperial« crede, că noua cameră va
slăbi puterea guvernului spaniol.

Monarchul despre stările din Austria.

Viena, 21 Maiu n. La cercele-ul
ținut cu membrii delegațiunii austriace,
M. Sa a dat deosebită atențiune delega-
ților cehi, pe care 'i-a lăudat foarte mult
pentru ținuta lor patriotică. Lui Dr.
Stransky fi zise: »Cunosc dorințele po-
porului ceh; pentru realizarea lor tre-
buie să purcedem cu mare tact«.

Impăratul 'și-a exprimat bucuria,
că va pute vizita Praga.

Față de Germani 'și-a exprimat
bucuria, că parlamentul este capabil de
lucrare.

Delegații Iro și Wolff nu s'au
presentat.

SCRISORI.

O școală primejduită.

Gerliște (Bănat), Maiu 1901.

Am încercat în multe feluri lecu-
irea stărilor triste din comuna noastră,
dar n'am isbutit până acum. Crezînd,
că prin publicarea lor vom obține o im-
bunătățire, vă rugăm să dați loc în pre-
țuitul organ, pe care oamenii ma de
seamă dela noi îl au abonat, următo-
relor:

Avem un învățător născut în co-
muna noastră, din părinți bogați, dar'
foarte răsbunători. El a fost ales în co-
muna noastră numai la influența părin-
ților sei bogați, cărora mulți credincioși

de ai noștri sînt subjugăți cu datorii
făcute în birtul lor.

Cât despre pregătirile slăbuțe ale
acestui învățător nu voesc să vorbesc, nici
despre împrejurarea cum 'și-a câștigat
cualificația, ci mă mărginesc numai la
purtarea lui în și afară de școală.

De aproape zece ani, de când ser-
vește la noi, copiii noștri sînt ca sîlba-
tici, nici mirare nu-'i, onorată redacțiune,
căci în decursul unei zile de prelegere
nu stă nici o jumătate oră în școală, ci
se află în continu ori în casa comunală,
ori la tatăl-seu în birt.

E drept, că avem comisar harnic,
pe dl Țunea, dar' acesta nu utoează să
zică nimica înaintea dlui protopop, care
iubește mult — nu știu de ce? — pe
învățătorul nostru. Dacă vine vre-odată
la biserică stă 5—10 minute în strană
și hai ear' la casa comunală ori la bir-
tul tatălui seu. Avem noroc cu doi-trei
cântăreți ce-'i avem, căci altmintrelea ar
fi silit preotul să zică și Domnului să
ne rugăm și și Doamne miluește-ne. Cât
despre vieța lui privată mă și genează
să vorbesc și nu m'ar interesa dacă n'ar
da ansă la destrăbălarea morală a co-
munei.

Așa bună-oară a doua zi de Paști
adunându-se tineretul nostru ca de obi-
ceiu înaintea bisericii la joc, vine d-lui
cu capul foarte puțin limpede din birtul
lor, ia două neveste și se prinde și el
în joc. În decursul jocului arde o palmă
celui mai brav tîner din comuna no-
astră, fiindcă nu voise să părăsească jo-
cul la porunca lui; feciorul n'a fost le-
neș, ci 'i-a întors obrăznicia, la ce s'a
născut o adevărată revoluție.

Vězînd rudeniile și cei mai intimi
cu birtul tatălui seu, că tineretul îl țe-
sală pentru-că le-a conturbat petrecerea
pașnică, au curs ca niște rabiști im-
preună cu gendarmeria și judele comu-
nal, uica lui, lăsînd în primărie o mul-
țime de sticle — golite, asupra oameni-
lor și dădeau și băteau pe cine le ve-
nia înainte, așa că și cei-ce au venit să
vadă petrecerea s'au dus acasă cu spa-
tele ciomăgite.

Înțeleptul jude al nostru striga în
continuu cătră gendarmi »feuer! feuer!«
la ce gendarmii s'au și pus în poziție
de pușcat.

Oamenii au fugit. Nevinovatul ti-
ner susnumit voinde să-și mîntue vieța
din mînilor pricinașului și ale consoților
lui, a fugit în casa comunală, cugetînd
că aici va fi scutit. Dar' învățătorul se
ia după el și începe să-l sugrume. No-
roc, că atunci întră harnica soră a nu-
mitului tîner și punînd mîna pe sugru-
mător, li arde câteva, silindu-'l să-l lase
pe fratele ei.

Ne vor întreba iubiții cetitori, că
dacă avem un astfel de om, unde e co-
mitetul și autoritățile superioare?

La aceasta dați-'mi voe a vă răs-
punde, că în mai multe rînduri s'au
adus la cunoștința protopresbiterului
tractual suferințele acestui popor din
comună, dar' fără rezultat. Oameni sin-
guratici nu cutoază nici gura să 'și-o
deschidă în contra lui cu atît mai puțin
să facă acuză la locurile mai înalte, căci
îndată peste noapte li-se aprinde fînul,
sălașele ori taie prunii de pe moși în-
tregi.

În noaptea după scenele povestite a mai și pușcat un necunoscut, pus de bună-seamă la cale, cu revolverul pe fereasta casei, unde locuiește tinărul. Lucrul a ajuns acum la judecătoria din Oravița.

Aducem aceasta la cunoștința autorităților noastre bisericești, ca să îndrepte până mai e de îndreptat, căci e vorba de a scăpa o școală românească de perire și o comună fruntașă de disordine. **Gârlișteanul.**

Adunare învățătorească.

S. Mihaiul-deș., 6 Maiu n.

Adunarea de primăvară a desp. Dârgea al reuniunii învățătorilor gr.-cat. din Transilvania, s'a ținut în 21 Aprilie a. c. în comuna Ciachi-Gârbou. Adunării i-a premers serviciu divin celebrat de părintele local Jovian Andreiu, ear' cântările le-a executat corul de copii sub conducerea docentului de acolo împreună cu învățătorimea prezentă. După serviciul divin, On. Domn Jovian Andreiu a ținut o vorbire ocazională poporului adunat în un număr frumos și l'a invitat a lua parte la adunarea noastră.

Adunarea s'a ținut în școala gr.-cat. locală, sub presidiul părintelui Jovian Andreiu. Făcându-se apelul nominal, se constată, că dintre învățătorii tractuali sînt prezenți 12 inși, ear' absenți 6, dintre cari 3 inși se escusă din cauza morbului. Clerul tractual a fost reprezentat prin d-nii: I. Deac, preot în R. Cristur, J. Andreiu din C.-Gârbou, V. Sestras din Cernuc și V. Varga din Pop-telec. Au mai fost de față d-nii V. Fanca, proprietar în C.-Gârbou, Magdaș, inv. pens. și un număr frumos de poporeni ai acelei comune, ear' băieți de școală 25. Punctul prim a fost: »Numărul 20«, lecțiune practică din comput, predată elevilor începători prin docentul local G. Rus, ear' cu facerea criticii asupra predării acelei lecțiuni fu însărcinată o comisiune constatătoare din membrii: V. Precup, G. Bolboaca și M. Fechet. După finirea acestora elevii au fost dimiși acasă, continuându-se mai departe agendele oficioase.

A urmat apoi cetirea unei disertațiuni tot de cătră colegul Rus, despre »Școala română și cauzele decadentei caracterului învățătorului român«, pe care adunarea a ascultat-o cu mare atențiune.

Insemn deci, că atât prelegerea practică cât și disertațiunea au fost foarte bune. Disertațiunea, adunarea a decis să se trimită la »Foaia școlastică« spre publicare. În ea se espun cu multă cunoștință de cauză pedecile învățământului nostru. Se arată greul obligământ ce-l au față de școală preoții și învățătorii și mai ales datorințele ce le are poporul nostru față de școala și educațiunea fiilor sei, în timpurile grele în cari trăim, dacă voim ca școala noastră să prospereze. Se atinge în această disertațiune chestiunea absentării băieților dela școală, chestiunea dotării corpului învățătoresc, indolența părinților față de creșterea și instruarea băieților lor și alte multe, cari împedecă progresul cultural la noi, la Români. Argumentele aduse de dl Rus le aproba și poporul adesea; mai ales când zicea că: »salarul învățătorului român se încassează anevoe, și-i silit bietul învăță-

tor a se căciuli pe la unii și alții să-l ajutore în miseria sa până ce-și va scoate leafa sa, prin ce-și perde mult din vază și autoritate.

S'a cetit și discutat apoi un »Proiect de regulament pentru administrarea bibliotecii despărțământului«, lucrat cu multă diligență de cătră activul și iubitul nostru protopop tractual, dl I. Hățegan, care proiect s'a primit întru toate și se exprimă mulțumită șefului tractual pentru această prețioasă lucrare. În sensul acestui regulament, biblioteca totdeauna va fi așezată în casele parohiale din Fizeș, fiind această comună în mijlocul tractului situată.

Membrii reuniunii se vor folosi de bibliotecă gratuit, ear' alții solvind în fondul reuniunii 1 coroană anual.

Se ascultă raportul cassarului V. Dumitraș, inv. în Sîn-Mihaiul-deșert, despre starea cassei, din care se constată, că cu ocaziunea sinodului de primăvară al preoțimii, ținut în Trestia, la 4 Aprilie a. c., s'au încassat taxe dela preoți și docenți în sumă de 70 cor., cătră care sumă s'au mai încassat cu

Se face cunoscut adunării, că dl protopop I. Hățegan și dl preot I. Șerban din Fizeș au binevoit a dona bibliotecii un număr însemnat de cărți prețioase; precum și acea împrejurare, că dl preot I. Andreiu a donat bibliotecii noastre: »Revista catolică« de Dr. Vas. Lucaciu, de pe 4 ani, ear' dl V. Tomășan, primar: »Foaia Poporului« de pe anul 1900. Adunarea ia cunoștință despre acestea cu mare bucurie și exprimă mulțumită protocolară marinosilor donatori.

La punctul »Eventuale propuneri«, adunarea roagă pe onor. comitet central, ca să intervină la prea ven. Consistor metropolitan, ca să pună în praxă decisiunea sinodală în cauza diurnelor învățătoarești, ca să fie cu puțință învățătorilor a lua parte la adunările generale ale reuniunii.

Se aleg ca delegați la adunarea generală membrii Bolboacă și V. Precup.

Adunarea viitoare se va țină în comuna Așcileul-mare, cu care ocaziune se însinuă de bună voie ca disertant V. Dumitraș; ear' propunere practică va țină docentele local I. Hățegan. Presidiul în o scurtă vorbire mulțumește membrilor pentru atențiunea și serioșitatea arătată și între strigăte de »să trăească« închide ședința. Presidiului și tuturor, cari ne-au onorat cu prezența la adunare, asigurând succesul ei, în numele corpului învățătoresc le mulțumește învățătorul Vasiliu Dumitraș.

Vasiliu Dumitraș,
învățător.

Convocare.

Membrii fondatori, pe viață, ordinari și ajutători din despărț. Bistrița al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« se convoacă la adunarea cercuală pe ziua de 3 Iunie n. 1901, în Borgo-Prund, la orele 2 d. a. în sala școlăie elementare fundațiionale.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării prin președinte.
2. Inscierea de membri noi și încassarea taxelor.
3. Raportul despre activitatea comitetului cercual.
4. Revisiunea rațiociniului comitetului cercual pe 1900.
5. Statorirea budgetului pe 1902.
6. Alegerea directorului despărțământului și a comitetului cercual pe ciclul 1901—1904.
7. »Stupăritul rațional«, prelegere liberă ținută de dl Ioan Corbul.
8. »Povește igienice«, prelegere liberă ținută de dl Dr. Alexandru Popu.
9. »Ceva din istoria ținutului nostru«, disertație de dl Dr. Victor Onișor.
10. Alegerea delegaților pentru adunarea generală.
11. Distribuirea premiului de 20 coroane în aur pentru pomărit, și eventuale propuneri.
12. Inchiderea adunării.

Se invită la această adunare mai ales poporul dela sate și toți doritorii de înaintarea culturală a lui.

Direcțiunea despărțământului.

Bistrița, 30 Aprilie 1901.

Vasile Ranta, **Dr. V. Onișor,**
director. secretar.

ÎNĂLȚAREA DOMNULUI.

ocaziunea acestei adunări 30 coroane. Toată suma încassată pe anul 1900/901 = 100 coroane.

În raionul acestui desp. reuniunea în decursul acestui an școl. a avut 24 membri ordinari, între cari și 4 preoți.

Cu finea anului școlar trecut dintre membrii docenți au părăsit acest tract și așa au încetat de a fi membri în acest despărț. 3 membri; ear' ca membri noi au intrat 5.

De membri ajutători s'au inscris domnii preoți: Nosa din Trestia și I. Andreiu sen. din Chichișa.

După cetirea raportului cassarului ne-au făcut o mare bucurie, că s'au inscris de membri la reuniunea noastră și unii din *poporeni* acelei comune, anume d-nii V. Fanca, proprietar ca membru ajutător, cu 2 cor.; I. Murășan al Vasilichi, I. Aluaș, primar, I. Magdaș, econom și I. Marchiș, curator primar, cu câte 1 coroană.

Se cetește raportul bibliotecarului Z. Murășan, din care se constată, că despărțământul nostru dispune de o bibliotecă de peste 100 cărți, cea mai mare parte donate.

Intunecime de soare.

În drumul, ce-l face luna împrejurul pământului, ajunge, pe timpul conjuncțiunii între pământ, și soare și-l acopere pe acesta pentru ochii nostri sau de tot sau în parte. În cazul prim avem de-a face cu o întunecime totală de soare, în cazul al doilea cu una parțială. Întunecime parțială se întâmplă, când luna acopere numai o parte a soarelui, cea totală, când centrul lunii e în aceeași linie cu centrul soarelui.

Întunecimile de soare se pot observa numai pe o parte a unui semiglob (jumătate de pământ) și rar durează mai mult de 4 minute. Și în timpul acesta, întunecime totală e numai pentru o fașie îngustă a pământului, pe când pentru marginile acesteia e întunecime parțială.

Întunecimile se repetă în același șir și fel într'un răstimp de 18 ani și 11 zile. Numărul întunecimilor de soare întrece pe al celor de lună, așa că în 18 ani avem pe pământul nostru cam 41 întunecimi de soare și 11 de lună.

În 18 Maiu c. a fost o întunecime totală de soare, care însă nu s'a văzut la noi, ci numai pe fașia de pământ, care începe dela insula Madagascar de lângă Africa și trecând peste întreg oceanul indic se termină pe Noua-Guinea în Australia.

Eată cum descrie vestitul astronom Flamarion o astfel de întunecime: »Cercul era de o curățenie minunată. Câmpurile dimprejurul observatorului nostru sunt acoperite cu preste 40 mii de oameni, cari vor să vadă minunea. După-ce acoperise luna jumătate din soare, se vedea strălucind luceafărul. Când erau 3 părți acoperite, porumbii s'au ascuns prin colțuri, găinile prin cotețele lor. Copiii fugiră înspăimântați la mamele lor. Furnicile alergau fără nici o țință, aerul începu să fie străbătut de liliacii deșteptați din somnul lor. Când a fost întunecimea totală, s'au arătat minunile de lumină dimprejurul soarelui, pe cari nu le putem observa, când soarele strălucește. Soarele e împrejmuit de așa numita cro-

mosferă, o mare de flacări roșii. Din ea se înalță limbi uriașe de foc, numite protuberanțe, cari sunt aruncate câteodată până la o înălțime de 500 mii de chlm.

Popoarele fără cultură au credințe cât se poate de șuchiate despre cauzele, cari produc întunecimile. Cele mai multe cred, că dhuri necurate îl înhață cu ghiarile lor și numai după o luptă crâncenă isbutește bietul soare să scape de acest dușman. De altminteri nu era credința aceasta chiar și la țeranii nostri și va mai fi poate și acum la unii, cari numesc aceste dhuri vârcolaci? Cu acest prilej Malaiezii mohamedani de pe insulele indice au prăpădit mult prav de pușcă și gloanțe, pe cari le-au trimis înspre vîrcolacul-lună, care voia să mănânce soarele. Alte popoare sălbatice urlă, bat în dobe, fac peste tot o gălăgie de spăriat, numai să mântuie soarele. Locuitorii din India intră cu sutele de mii în rîuri, unde stau până la gât în apă, așteptând liberarea soarelui din ghiarile bălaurului.

Pe la noi sînt rare întunecimile de soare, cari se se poată vedea. Cea mai apropiată întunecime totală va fi la anul 1999, 11 August. Că nici unul din cei-ce trăim acuma nu o vom vedea, e sigur.

Școalele industriale de pe teritoriul fostului fond regesc.

Universitatea săsească a asemnat încă în ședința sa din 23 Maiu 1871 nr. 397, din venitele sale cât și din cassa celor »Șapte județe«, pentru dotarea școalelor de industrie, cât și în general pentru perfecționarea cunoștințelor tehnice de specialitate de pe teritoriul celor 11 scaune și districte istorice ale fostului fond regesc, un ajutor anual de 22000 coroane, din care sumă, jumătate plătește cassa celor șapte județe. Scaunele și districtele ținătoare de fondul regesc până la 1876 fură: Sibiu, Brașov, Mercurea, Sebeșul, Orăștie, Sighișoara, Coahalm, Cincul-mare, Mediaș, Nocrich și Bistrița. Universitatea a voit prin dotarea

școalelor industriale să ridice și să înainteze starea culturală a industriaiilor peste tot și în special a celor de pe teritoriul fostului fond regesc.

La început era intenționată numai cultivarea învățăceilor în general. Purcuzând din principiul acesta era prescris, ca în școalele de industrie să se învețe cetitul, scrisul, computul, gramatica, geografia și istoria, geometria, fizica și chemia. Pentru perfecționarea în partea tehnică și de specialitate era să învețe învățăceii pe lângă ocuparea lor în ateliere: corespondența comercială și industrială, contabilitatea, cunoștința cambilor, tehnologia, mecanica, modelarea, arhitectura și desenul, anume cel de specialitate. Pentru însușirea caracterului necesar s'a prescris, ca pe lângă studiul religiunii să se țină o disciplină severă.

Toate școalele de industrie ajutate din partea universității săsești își dau toată silința de-a corespunde în direcțiunile spuse chemării lor.

Spre documentarea acestora am să amintesc, cumcă în Sibiu și Brașov s'au făcut progresele cele mai mari în astă privință; anume în Sibiu este o școală pregătitoare cu 2 clase, pe lângă asta încă o școală generală pentru învățăceii cu câte 3 clase și 2 despărțeminte paralele și o școală pentru arhitectură; prin urmare Sibiuul are 13 clase pentru învățăceii de industrie cu 10 cursuri pentru instruirea desenului. În Brașov școala pregătitoare are 4 despărțeminte paralele, clasa I. patru, clasa a II. două și clasa a III. un despărțemint. Pe lângă aceste se mai află o clasă de perfecționare pentru acei elevi, cari au absolvat deja școala de industrie, dar' n'au terminat încă timpul de învățăceii și voiesc a-și lărgi cunoștințele, ca să poată fi primiți în institutele de industrie mai înalte interne sau din țeri străine. Școala aceasta o cercetează și mulți sodali, cu totul are deci Brașovul 12 școale industriale, unde se învață desenul în 5 clase.

Din numărul elevilor putem cunoaște însemnătatea și valoarea acestor școale, după care în anul școlar trecut 1899/900 au cercetat aceste școale de pe

Lupul pęcălit.

Poveste din popor scrisă de E. T. Libeg. (Cetită în ședința literară a sodatilor români din Sibiu).

Tie-l Dumnezeu pe moșu-meu, că multe de toate ne povestește de-ți face crerul apă și capul călindar, te face să rizi și eară să rizi de gîndești că ești în împărăția risului, — vorba ceea!

Acum ci că era odată într'un sat un om sărac. El nu avea altă avere decât numai o scroafă, un berbecu rău și o iapă deșelată și doagă de grasă, de puteai fără pic de greș să-i numeri coastele cale de trei poște. Le-a vërat el cum le-a putut; mai la-a tipat în ciurdă, mai le-a minat la pășune și le-a îngrijit, mai una, mai alta... știți cum face un om necăjit.

Dară dela o vreme s'a apropiat frigul și iarna. Omul nostru, despre care uitasem să vă spun, că era un pic lenes, peste vară nu și-a fost adunat nutreț cu ce se le poată ierna. Umblând el prin sat, în sus și în jos a auzit, că unii dintre oameni își ierneză vi-

tele la munte. Hm! mēi gîndește el — imi stă capul să le duc și pe ale mele la munte. Și-și mai bate el capul; că ba le-a duce, ba nu. Maipe urmă totuși se hotărăște, că zēu el le-a duce »că doară cum îngrijește muntele de vitele altuia și de ale lui va îngrijii!« Dimineața următoare, pe la răsărit de soare, a fost călcat mai o poștă de loc cu ele!

Și când ajunse la munte lasă la poala muntelui scroafa zicēndu-i: »Aici să iernez porcii, rămāi aici, mănāncă și te hrănește, eară la Sf. George vină acasă, grasă frumoasă și cu 12 purcei după tine!«

Mergēnd mai la deal își lasă berbecu zicēndu-i: »Aici să iernez oile, rămāi aici, mănāncă și te hrănește, eară la Sf. George vino acasă gras, frumos și cu o lână până în pământ după tine!«

După aceea merge și mai la deal pe vîrfu muntelui, unde bate vîntul mai pogan, lasă iapa și îi zice: »Aici să iernez caii, rămāi aici, mănāncă și te hrănește, eară la Sf. George vină acasă groasă și frumoasă și cu

un mînz tot sārind după tine!« Omul merge acasă lāsāndu-și vitele în paza muntelui.

Hei! d'apoi știți, că la munte nu-i în sat, că acolo umblă bidigānile ca purecii pe cāni!

Nu trece o sēptemānă și numai ce la scroafă își și arată cinstita față un lup. Se dă lupul la ea, miroasă în coace, miroasă încolo: și o miroșia cu totul, dacă nu spunea scroafa Ei! ei! mēi lupule! precum bag eu de seamă ești mai prost decât mează noapte!... Acum vrei tu să mē mānci? Ce vei māncă de pe mine! Ean' așteaptă până colo la primāvară, până atuncia nu-i o lume și nici rābdarea nu-i pe bani. Atunci voui fi grasă și frumoasă și oiu avē 12 purcei. Numai din purcei de câte ori ti-i putē sātura, d'apoi din mine?

— Bine, numai la primāvară să știți că sūnt aici! Până atuncia oiu mai gāzāli eu prin alte locuri... Așadară noroc bun la dumneata și... să te aflu cum ai zis.

— Noroc și sānētate să nu-ți dee Dumnezeu și să mergi în nepace cumetre.

teritorul fostului fund regesc 2210 învățăcei, și anume: în Agnita 136, Bistrița 166, Orăștie 146, Sibiu 604, Brașov 536, Mediaș 175, Sebeș 146, Cohalm 98, Sighișoara 183. Pe lângă acestea mai există școli industriale de stat în Sibiu și Brașov, unde putem pune numărul elevilor la 400, deci cu totul ar fi 2210 învățăcei la școlile de industrie. Peste tot luând, școlile din Sibiu și Brașov sunt mai bine cercetate, elevii cu pregătirile cele mai bune, ceea ce se vede și de acolo, că d. e. în Sebeș în cursul anului de desemn de specialitate în iarna anului trecut erau înscriși numai 4 elevi, pe când în Sibiu și cursurile acestea sunt în număr însemnat cercetate.

Dacă împărțim elevii, cari cercetează școlile de industrie ajutate de universitate după confesiune, aflăm cumcă din cei 2210 elevi au fost rom.-cat. 219, gr.-cat. 112, gr.-or 432, ev.-aug. 1272, ev.-ref. 104, unitari 10 și mosaici 28. După naționalitate 1431 Germani, 538 Români, 228 Maghiari, 8 Israeliti și 5 de alte naționalități.

După pregătirea lor anterioară au intrat la meserii 1698 din școlile elem., 100 din școlile superioare elem., 105 din școli civile, 175 din școli reale și 124 din clasele gimnasiale; fără nici o pregătire, va să zică analfabeți au fost 16. Cu durere trebuie să constatăm, cumcă contingentul cel mai mare al elevilor români îl dau cei cu clasele elementare și al celor analfabeți. Până nu se face o schimbare spre bine în această privință, adevărat până când tinerii nostri pe lângă școlile elementare nu vor avea la intrarea lor la meserii și barem unele clase de gimnasiu sau reale, până atunci nu putem vorbi de clasa inteligentă a noastră de meseriași și până atunci meseriașii nostri nici nu vor putea emula cu succes deosebi cu colegii lor sași.

Este de mare însemnătate afacerea elevilor cu școli pregătitoare mai înalte. Tot Românul, care are la inimă înaintarea meseriașilor nostri în cultură și avere, va fi de acord cu mine, când afirm cumcă pentru viitorul nostru este mai consult, ca să avem mai puțini meseriași, dar' eșiți din școli mai înalte cu pregătiri recerute, decât mulți fără pregă-

tirea trebuincioasă, când apoi acestia cu pregătiri puține sunt necesități a se aplica numai la unele meserii, bună-oară la păpușărit, ciobotărit și cojocărit, unde și vedem în timpul din urmă învățăcei în număr mai mare, pe când la meserii, unde se recer cunoștințe mai vaste, rar vedem învățăcei români, ceea ce se vede și de acolo, că cei mai mulți tineri în lipsa școlilor necesare nu pot ajunge în clasele superioare ale școlilor de meserii mai înalte; cu deosebire în cursurile tehnice și în cele ale desemnului special lipsesc ai nostri mai cu totul. Pentru aceea foarte bine ar face autoritățile noastre bisericești, când la conferirea stipendiilor pentru învățăcei ar fi cu deosebită considerare la aceia, cari produc atestat despre absolvirea unor clase pregătitoare mai înalte. În literile fundamentale ale dlui Ioan Vișa din Sibiu se prevede și asta, având cei cu clase mai înalte preferință. Tot asemenea ar fi de dorit, ca și alți fondatori să dispună în acest înțeles, ca așa cu timpul să putem avea meseriași mai culti, când apoi și în specialitatea lor vor deveni mai destoinici și mai cu stare în cele materiale. Chiar și fiind asentați, mai ușor vor putea ajunge ca grade.

Revenind la școlile de meseriași de pe teritorul fostului fond regesc am să observ, cumcă după rapoartele oficiale, cu finea anului indicat au depus examenul cu succes în Agnita din 136 elevi 81, în Bistrița din 166, 92, în Orăștie din 146, 66, în Sibiu din 604, 293, în Brașov din 556, 252, în Mediaș din 175, 74, în Sebeș din 146, 69, în Cohalm din 98, 61, în Sighișoara din 183, 63; neclasificați au rămas în Agnita 24, în Bistrița 29, în Orăștie 13, în Sibiu 130, în Brașov 158, în Mediaș 44, în Sebeș 34, în Cohalm 10 și în Sighișoara 46, așadară din 2210 elevi 488.

Prelegerile s'au ținut în salele școlilor evanghelice. În Sibiu s'a înființat un muzeu de industrie; religiunea s'a predat din partea confesiunilor conconente; mai mare neregularitate s'a arătat după rapoartele oficiale în Bistrița, unde predarea catechisării la greco-catolici prin învățătorul poporal român de acolo, s'a negles în așa mare măsură,

incât superioritatea școlară a fost necesită să sista prelegerile, fiindcă învățăceii în lipsa învățătorului arătară purtare tare turbulentă. În interesul cauzei ar fi de dorit, ca cei din localitate să rectifice cele mai sus zise. Oare Vn. consistor din Gherla luat-a măsurile necesare, ca pe viitor să nu mai obvină atari neregularități, în detrimentul creșterii religioase-naționale a tineretului nostru? N'ar putea oare să iee autoritățile noastre bisericești exemplul dela Sași, la cari se pune mare preț pe cercetarea bisericeii și creșterea tineretului în spirit religios?

Ca publicul cetitor să vadă cât se spesează pe an pentru susținerea acestor școli observ, că în Agnita școala a avut în anul școlar indicat: venite 3193 cor. 14 bani, spese 3108 cor., rest de cassă 85 cor. 14 bani; în Bistrița venite 4088 cor. 14 bani, spese 7005 cor. 50 bani, deficitul de 2917 cor. 36 bani l'a supliniit orașul; în Orăștie venite 3422 cor. 54 bani, spese 3332 cor. 56 bani, rest de cassă 89 cor. 58 bani; în Sibiu venite 15.298 cor. 70 bani, spese 14.848 cor. 45 bani, rest de cassă 441 cor. 25 bani; în Brașov venite 10.035 cor. 64 bani, spese 9997 cor. 60 bani, rest de cassă 38 cor. 04 bani; în Mediaș venite 4560 cor. 44 bani, spese 4422 cor. 48 bani rest de cassă 137 cor. 96 bani; în Sebeș venite 4836 cor. 78 bani, spese 4300 cor. 48 bani, restul cassei 536 cor. 30 bani; în Cohalm venite 2549 cor. 10 bani, spese 2399 cor. 35 bani, restul cassei 149 cor. 75 bani; în Sighișoara venite 2887 cor. 48 bani, spese 2792 cor. 22 bani, restul cassei 95 cor. 26 bani. Cu totul s'a spesat deci pentru susținerea acestor 9 școli de industrie în anul școlar amintit 52.007 cor. 04 bani, prin urmare dacă luăm numărul elevilor de 2210, fiecare elev a costat pe an 24 coroane.

Suma speselor arătate pentru susținerea acestor școli în sine luată e destul de mare, deci avem să ne folosim de ocaziunea binevenită, ca să aplicăm tineri de-ai nostri în număr cât mai mare nu numai din teritorul restrins al fostului fond regesc, ci din ținuturile mai depărtate să-i dăm la meserii din loca-

— Și mere el la meșterit mai încolo și cam la o pușcătură de loc dă de un berbec: și nici una nici alta, voia să-l pape, că era flămând al dracului.

Da și pe acesta așa l'a mâncat ca pe scroafa.

Mai merge el cât mai merge, și iacă 'mi-te dă de o iapă! Ori a fost până amu, ori ba, dar' știu că acuma era flămând, de nu-și vedea capul. Însă nu a mers mai sătul dela iapă, căci și cu ea tot așa au pățit, ca și cu berbecul și cu scroafa!

Primăvara înainte de Sf. George scroafa era grasă, frumoasă cu 12 purcei frumoși, numai ca ei, berbecul încă era gras, frumos și avea o lână ca de mătăasă, care ajungea până în pământ, iapa earași era grasă și frumoasă și avea un mânz să-i cauți părechia! Fiind numai o zi două la Sf. George să gătară să meargă acasă, când ce să vadă? Văd colo un lup ca fusul de gros, prietenul lor de astă toamnă, care pe semne nu-și uitase cuvântul. Mă rog, doară era vorba de unsurița de uns buzele.

Cum vine la scroafă cum să dă după purcei. Dar' scroafa cu minte îndată îi sare înainte și zice:

Măi, măi! ești mai rău decât păgânii! »Nu te temi că 'ți-s'or opri în gâltan nefiind botezați? Hai colea la moară să-i botezăm și apoi mănca-i de mine cu mă-ta!»

Lupul să învoiește, apoi merg la moara din apropiere la botez. — Ean poftim, zise scroafa cătră lup, de încalecă colea pe puncte și îți cască gura! Eu oi boteza câte un purcel și l'oi svirlă în gura ta! Bine a fi?

Tocmai pe placul meu ai nimerit, numai mă tem să nu 'mi-te grăbești cu zviritul, să mă înec cu ei!

— Nu's eu doară așa de păgână să tac cuiva pacoste cu voia!

Lupul încrezându-se în ea cât ai bate în palme 'mi-se așează pe puncte și cască o gură cât ziua de ieri, de toți purceii deodată ar fi încăput pe gâtlanul lui.

Scroafa umblând să prindă câte un purcel să îl boteze, răstoarnă punctea! Lupul huzdup în apă și hai pe sub jilipuri în jos, de

unde scapă mai mult mort, decât viu! Până atuncia scroafa merge acasă întocmai dupăcum îi poruncise stăpânsău.

Cum își vine lupul în fire se și ia la berbec.

— Văd că ești necăjit ca vai de capul tău, — îi zice berbecul; de aceea nu vreau să te mai amăresc mai tare, rugându-mă, ci te pune colo în groapă, întoarce-te cu fața cătră munte și-ți cască gura.

Apoi las' că fac eu cum o fi mai bine.

Lupul nu face nimica, ci se ciuculește colo în groapă cu o gură căscată, cât o șură. Berbecul dela deal, își dă un pic repede aerul cătră lup și îl lovește cu coarnele peste cap, de merge tot »de-a capra popii» pe coastă 'n jos și până să se trezească din amețală, ia-l de mai ai de unde! berbecul merge acasă gras, frumos și cu o lână ca de mătăasă.

Cam peste vr'o trei ciasuri de nu mai bine, se mai deșteaptă lupul și fiindcă nu-și vedea capul de foame, se duce oblu la iapă pe virful muntelui, unde era gata să mănânce pe iapa cu mânz cu tot, dacă nu-l opria iapa zicându-i:

litățile numite, unde pe lângă ce aflând măiestri mai destoinici, își vor pute însuși meseriile lor mai perfect și unde vor pute învăța și limba germană, cu ajutorul căreia vor pute înainta mai cu ușurință la miliție și a se perfecționa în specialitatea lor.

Reghianul.

PARTEA ECONOMICĂ.

Intrunirea agricolă din Loman.

Din cercul Sebeșului-săsesc, 1 Maiu 1901.

(Raport special).

În 6 Maiu st. n. (sf. George) s'a ținut în comuna Loman o intrunire agricolă, care din toate punctele de vedere a reușit spre deplina mulțămire a tuturor, astfel că bunareușită a acestei intruniri poate servi conducătorilor reuniunii agricole din Sibiiu drept garanță, că sămënța aruncată la timpul său, bune roade va aduce.

Comuna Loman este una dintre cele mai muntoase comune din comitatul Sibiiului, ai cărei locuitori se ocupă exclusiv cu economia de vite.

Buni economi de vite se pot numi Lomânarii, cari însă nu s'au cugetat nici când, că cultura vitelor de *soiu ales* mai ușor și mai bine răsplătesc economului de vite și munca și truda lui.

Harnicul preot Petru Cucuian, împreună cu mai mulți fruntași au aflat de bine a adresa o epistolă reuniunii agricole centrale din Sibiiu, în care își exprimă dorința de-a ține o intrunire agricolă cu scop ca pe lângă prelegerea practică, de unde economul mult folos poate trage, să se înțeleagă și asupra înființării unei însoțiri de credit sistem Raiffeisen. S'a prefipt ziua de sf. George. Esmis a fost din partea reuniunii, dl secretar Victor Tordășian, care a sosit la orele 11 a. m. însoțit de următorii domni: Petru Henteș, Petru Opincariu și Ioan Tecău din Sebeș; preotul Ioan Stoicuța, Dr. Ilie Iancu, medic, Ioan Halalai, not., Vasile Pop, Stefan Pop, Stefan Morariu, inv., Nico-

— Ho! mé ho! că am se-ți spun ceva mai bun. Tocmai în săptămâna trecută ne-a murit birëul, vino cu mine în sat și jur pe talpa iadului, că pe tine te aleg birëu! Și îi mai zângănește la urechie, de face pe lup să se invoiască.

Ajungând în sat, oamenii fiind sfânta Duminecă, tocmai eșiau din biserică și cum ved pe lup, încep a striga de gândești că pierd lumea. Da de ce strigă oameni? — zise lupul cătră iapă?

— Și apoi prost mai poți fi — zise iapa, nu vezi, că vreau să te alegă pe tine birëu? Și avea drept iapa, căci oamenii începură a-l cinsti cu câte o peatră ca pumnul și ceva mai măricică și alte tricozenii de acestea. Lupului nu-i plăcea astfel de cinst și lăsându-o dra-cului, se linge cătră pădure, unde începuse a urla de necaz și de foame și urlă până în ziua de astăzi, când e flămând. Cine știe povestea spun-o mai departe că eu atâta am auzit și atâta v'am mințit.

lae Răchițan și Ioan Moga din Săsciori; preotul Nicolae Dura din Deal; preotul Ioan Ghisa din Rechita; notarul Ioan Florian din Laz; Dura, inv. în Pianul-superior; Ioan Pavel, inv. în Căpâlna.

Mulțimea ce aștepta în apropierea bisericei în frunte cu părintele Cucuianu, not. Manu, primarul Alisie și învățătorii Filimon și Stanciu, la sosirea dlor dela Sibiiu a erupt în puternice strigăte de »Să trăiască« la adresa nou sositilor și părintele Cucuianu în cuvinte scurte, dar pline de entusiasm, bineventează pe dl Tordășianu, care de astă-dată a fost singurul reprezentant al reuniunii centrale din Sibiiu.

Nu mai puțin călduroase au fost cuvintele de mulțumire ale dlui secretar pentru buna și rara primire, ce 'i-s'a făcut. Părintele Cucuianu apoi roagă poporul să între în biserică.

Abia puteai străbate printre mulțimea, ce în câteva minute a umplut biserică, când dl secretar ia cuvântul și aproape 4 ore vorbește despre modul, cum mai ușor și mai cu puțină muncă economul poate ajunge la o stare materială mai înfloritoare. Plugul de lemn să fie înlocuit cu cel de fer, cu care din toate punctele de vedere se lucră pământul mai ușor și mai bine. Vorbește apoi despre cultura fânațelor, folosind grapa de fânațe.

Insistă mult asupra culturii vitelor de *soiu ales*. Cum Lomânarii, dispunând de pășuni estinse, le dă mâna de-a pută ține vite multe, să nu cugete însă că pentru aceasta se pot numi adevărați economi de vite. Pe *soiu ales* să se pună preț și nu multe, dar' bune vite să se țină. Tot la punctul acesta vorbește despre espozițiunile de vite, anunțând pe cea ținută în Sebeș în anul 1898, la care n'a văzut nici o vită din Loman. Da, că țineți prea multe vite, zice dl Tordășianu și astfel nu puteți ave așa vite grase și frumoase ca d. e. Sebeșenii, cari țin puține, dar' de *soiu ales* și astfel mai bună ispravă fac, știut fiind că acestea sânt mai cu preț.

(Va urma).

Povețe despre stîrpirea peronosporii și gărgărițelor de viie.

Cum e timpul, în care proprietarii se îndeletnicesc cu lucrarea viilor și cum în unele părți s'a ivit și acum peronospora atât de stricăcioasă viilor, ținem a fi de datorința noastră să atragem luarea aminte a tovarășilor noastre agricole și peste tot a viierilor asupra peronosporii și să dăm povețe cum ar trebui urmat în aplicarea mijloacelor de stîrpire.

După-cum se știe, cu numele de peronospora se înseamnă boala atât de primejdioasă, care bântue în măsură din ce în ce mai mai întinsă viile noastre și amenință roadele lor cu nimicire unora desăvîrșită.

Peronospora e datorită unor bureți mititei (mucegaiu), cari începând din Maiu se ivesc în formă de pete alburii mai ales pe dosul frunzelor (foilor), cum și pe mlădițe, flori și chiar pe struguri. Pe latura deasupra a frunzelor apar

un fel de pete gălburii, mai târziu rugini, însă nu umflate nici rotunde. Pe latura din jos (dos) frunzele molipsite apar ca-și-când ar fi atinse de brumă sau presărate cu zahăr măcinat.

Contra peronosporii se recomandă ca mijloc foarte bun și ieftin stropirea cu un amestec licuid din apă, peatră vînetă (vitriol de aramă) și var ars.

La 100 litre apă se adaogă 1, 1½ sau cel mult 2 chilograme peatră vînetă și tot atâta var ars. Deosebim prin urmare amestecuri de 1, 1½ și 2% (la sută). Stropite fiind cu amestecul de 1½ sau chiar 2%, frunzele ivite acum la început s'ar pârli din cauza frăgezimii lor. Amestecul de 1½ și 2% se va aplica deci mai târziu, peste vară și de cu toamnă, când frunzele sânt desvoltate.

Peatră vînetă curată și deci potrivită se capetă în prăvălile »Concordiei« din Sibiiu, Făgăraș și Alba-Iulia.

Peatra se pisează mai întâiu, apoi se topește (disolvă) în puțină apă caldă — la 1 chilogram peatră vre-o 3 litre de apă — într-un vas de lut sau de lemn. Într'aceea se stînge varul ars în cutare ciubăraș, punând o cățățime de apă îndoit mai mare.

Laptele de var astfel dobândit se străcură prin o sită deasă și se toarnă încetisor, mestecând bărbătește cu o bucată de lemn — în peatra topită (nici-decum întors, adecă: peatra în var).

Licuidul astfel gătit poate fi păstrat pe mai târziu fără temere de a-și perde tîria sa, este însă neapărat să se amestece bărbătește de câte-ori e a turna în tulumbă; altcum rămân pe fundul vasului tocmai materiile trebuincioase contra peronosporii.

Stropirea însăși se împlinește cu ajutorul aparatului numit tulumba (proașca) de peronosporă, care împrăstie licuidul de cum nu s'ar pută mai mărunt și deopotrivă.

În scopul isbutirii nu rămâne decât să urmăim întocmai povețelor ce urmează:

1. Stropirea să se îndeplinească cât mai apriat și întocmai la timpul cuvenit, dacă e să izbutească în deplin.

Stropirea dintăiu urmează a se face cât mai de timpuriu, prin Maiu, până a nu se fi răspândit peronospora, la tot cazul mai nainte de înflorirea vitelor. Neapărat este a stropi de două-ori cel puțin sau și mai bine de 3—4 ori.

Stropirea a doua ar trebui făcută după înflorire, prin Iunie. Cu începerea lui August urmează stropirea a treia și cerend trebuința prin Septembrie a patra.

Stropite ar trebui toate frunzele și celelalte părți verzi. Rîndurile viiei trebuie stropite de amîndouă laturile, așadar' de două-ori.

2. Tulumba să nu se țină aproape de vițele de stropit. Licuidul să acopere frunzele cu picături cât mai deopotrivă și dese, de mărimea grăunțelor de păsat, sămănând a rouă măruntă. Picături mari, cari s'ar prelinge înspre marginea frunzelor, lasă goluri și astfel nu scutesc frunzele în deplin. În urma stropirii frunzele să nu fie cu totul ude.

3. În viile aflătoare pe coaste piezișe stropirea se se face mergând din jos în sus și nu întors.

Stropirea isbutește mai ales dacă se face seara sau dimineața pe timp uscat, liniștit și fiind cerul senin.

Nu este iertat a stropi pe timp ploios și mai ales când plouă. Dacă ploaia ar fi spălat frunzele deja stropite, se va stropi din nou.

5. Stropite ar trebui viile din întreg hotarul, cum și vițele din toate grădinile comunei, de oare-ce vițele cari ar fi rămas nelecuite, fie și mai pe alocurea, ușor răspândesc peronospora mai departe, amenințând cu pustiire viile mai înainte sănătoase ori stropite.

Încă cu începere din anul 1898, așa știm, se pedepsesc cu asprime, amăsurat statutului comitatens, toți cari nu și-ar fi implinit datorința, prescrisă contra peronosporei.

Așa fiind, primăriile comunale și vierii vor lucra înțelepțește, aplicând contra peronosporei negreșit și din vreme stropirea descrisă atât de lesnicioasă, ieftină și de mare folos.

Rămâne să adăugem, că prin viile mai multor comune au dat navală un fel de gândaci verzi, numiți gărgărițele viței, cari foarfecă tinerele mlădițe cu grămada. Cel mai îndemânat și sigur mijloc este a scutura, des de dimineață, aceste gărgărițe pe pânzături așternute jos. Urmează stringerea și aruncarea gărgărițelor în foc sau apă ferbinte.

Comitetul central al Reuniunii române agricole din comitatul Sibiiului.

Sibiiu, 11 Mai nr. 1901.

Demetriu Comsa,
presedinte.

Victor Tordășianu,
secretar.

SFATURI.

Ca să putem recunoaște bumbacul în pânza de in, punem o bucată din proba, ce vrem să cercăm, într-o soluțiune de zahăr și sare și o aprindem, după ce s'a sbit. Firele curate de in lasă o cenușă sură, eară cele de bumbac una neagră.

Pete în albituri. Punând albiturile (rufele) nesbicite bine în ladă sau lăsându-le pe cele scrobite mai mult timp necălcate, se ivesc pete pe ele, cari cu o spălătură simplă nu dispar. Ne scăpăm însă de ele, folosind mijlocul următor: Luăm o lingură mare de salmiac, pe care-l disolvăm în 3 linguri de apă. Udând bine rufele cu acest amestec, le punem câteva ore la aer, și apoi le spălăm. Dacă le mai lăsăm puțin și la soare, nu mai rămâne nimic din pete.

Petele de vâpsea uleioasă se pot scoate din haine, dacă le umezim cu terpenin și le frecăm apoi ușor. Trebuie să fim însă cu mare băgare de seamă, pentru-că terpeninul face une-ori găuri în stofă, de aceea cercăm mai întâiu la

un petec din acea stofă. Un mijloc mai puțin primejdios e untul. Punem o bucăică din el pe pată, o frecăm bine și pata de grăsime rămasă o îndepărtăm apoi cu benzină.

Păstrarea untului. Pentru de-a păstra untul timp mai îndelungat, îl așezăm într'un vas curat, umplut cu apă rece, proaspătă și punem tot la 6 litre câte o lingură de acid tartaric. Vara schimbăm apa în fiecare zi. Untul păstrat în felul acesta se ține chiar și vara timp de o lună, fără să-și peardă din gust.

Știri economice.

Raportul general al Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului pentru anul 1899. Sibiiu, Tipografia, societate pe acțiuni, 1900. Pe lângă partea generală, publicată deja în coloanele foii noastre, mai conține ca acluse raportul despre a III-a expoziție de poame și derivatele lor din anul 1899, raportul despre a X-a expoziție de vite de prăsilă și conspectul membrilor (575). Și raportul acesta constituie un frumos monument, ce și-l ridică reuniunea aceasta, care e prima la noi și după datul întemeierii și după rodnică activitate, ce desvoltă.

„Indreptar pentru manipularea rațională a vinului și a mustului pentru micii proprietari de vii cu deosebită privire la îndeplinirea art. de lege XXIII. din 1893. Cu 27 figuri. De Dr. Gustav Csanády". Cartea a apărut în editura ministerului de agricultură și se poate căpeta cu prețul de 40 bani dela reuniunile de agricultură, inspectorii cercnali de vii și direcțiunile școalelor agricole. Preoții și învățătorii capetă cartea gratuit, dacă se adresează cu o cerere la secția vinicolă (borászati osztály) a ministerului de agricultură. Deslușiri mai amănunțite dă și referentul economic al comitatului Sibiiu, dl Martin Schuster, Sibiiu, strada Turnului, nr. 29.

Viile din Italia amenințate. În viile italiene bântue cu furie filoxera. Sfatul guvernului de-a planta cât mai curând, chiar și în viile neatacate încă, viță americană, nu e ascultat de populațiune, care crede, că viile pier din cauza secetei.

Pentru înființarea unei grădini cercnale de altoi cassa de păstrare (Reuniune) din Seliște a votat în adunarea generală din a. c. suma de cor. 1195.92. Fondul acesta cu finea anului 1900 era de cor. 5042.27. Fonduri cu această menire ar fi de dorit să se înființeze cât mai curând în toate centrele românești.

Nouă fabrică în Caransebeș pentru producerea vestitei brânze de Corna-

Reva a înființat negustorul Carol Schwab. Pentru primul an s'a proiectat producerea de 200 măji metrice, apoi de 500 m. Prin această fabrică se va da un avânt nou economiei de oi, al căror număr în anul 1890 era de 50.000, ear' acum a scăzut la 30.000.

Cassele de păstrare postale au avut în Aprilie 1901 400.394 depunători cu 33 mil. 704.864 cor. ca depuneri și 28 mil. 191.154 în comerțul de cecuri.

Esportul nostru de vite în Austria a fost în primul pătrar al acestui an următorul: boi de tăiat 43.660, vaci de tăiat 602, tauri de prăsilă 62, tauri de tăiat 4431, vaci de prăsilă 5319, bivoli 587, junci 1755, viței 1133, oi 28.726, miei 895, porci grași 88.881, jumătate grași 1153, slabi 29.898.

Restanțe de dare vor fi șterse în curând în valoare de peste șese milioane. Cei favorisați sîni mai ales cetățeni din tinuturile locuite de Ruteni, din nordul Ungariei, de pe pustă și apoi și din Ardeal (de sigur Sécui).

Lacul Neusidler (Férfő) va fi scut cu o cheltuială de 7.400.000 cor.

Economie model a înființat ministrul de agricultură pa moșia de 16 jugere a lui Vasile Stefanugă din Slatna (Bănat). Până acum sînt peste 50 astfel de întocmiri în țeară.

Despre folosul și paguba paserilor a editat ministrul de agricultură o carte alcătuită de Otto Hermann. Prețul 1 cor. Preoții, învățătorii și notarii o capetă gratuit, dacă se adresează prin o carte postală către „A magyar király földmívelésügyi ministerium VI. főosztálya”.

Asupra animalelor domestice din România publică revista „România Economică”, următoarea statistică:

În Decembrie 1900 erau în țeară: 864.784 cai (46.783 armăsari, 388.383 cai, 338.751 iepe și 91.009 mânzi); 6967 măgari; 500 de catări; 2 milioane 589.040 boi și bivoli (24.453 tauri, 1.124.512 boi, 380.447 vaci cu lapte, 370.554 vaci sterpe, 359.899 junci, 285.479 viței, 7514 bivoli, 25.706 bivolițe și 10.476 malaci); 5.644.210 oi (266.382 berbeci, 79.213 batali, 4.033.270 oi fătătoare, 357.233 oi sterpe și 909.094 cărlani și cărlane); 232.623 capre (13.607 țapi) 1.709.909 porci (69.028 vierii, 583.790 scroafe, 783.751 mascuri și 273.340 purcei sugaci); 306.218 stupi (299. mii 77 ulee ordinare și 7141 sistematice).

CRONICĂ.

3 și 10 Maiu.

3 și 10 Maiu.

Ramură din raiu.

10 au venit,

Dar' 3 n'a sosit.

Noi se ne gândim,

Pe 3 se-l primim

La Blaj, fala noas'ra,

Școala românească.

Mulți ani buni trăescă

Lumea românească.

Gheorghias,

Din fluier doinaș.

M. Sa Impăratul Francisc Iosif a adresat Regelui George o telegramă calduroasă, felicitându-l pentru prieteniasa sa întâlnire cu Regele Carol pe pământ austriac.

Un binefăcător. Dl Ioan Mihaelache, proprietar în Sibiu, a binevoit să dona pentru zidirea turnului și repararea bisericii gr.-cat. din Găinari 120 coroane, pentru care oficiul parochial și curatoratul îi aduce sincere mulțumiri. Dumnezeu se-i răsplătească această binefacere și se-i lungească firul vieții, ca să mai poată îndeplini astfel de jertfe. *Aurel Opresan*, paroch gr.-cat.

Daruri pentru biserică. Ni-se scrie din Reghinul-săsesc, că răposata matroană română de acolo Maria Lemény nasc. Bardosy a testat bisericii române gr.-cat. din Reghinul-săsesc 600 coroane, ear' celei din Reghinul-ung. 400 coroane, cu totul 1000 coroane. Răposata mecenată era descendenta familiei vechi române a Bardosștilor, al cărei moș Teodor, cu tatăl ei Demetriu Bardosy au contribuit din al lor la edificarea bisericii pompoase din Reghin 24.000 fl. și așa și dînsa a voit să urmeze după puterile sale materiale exemplul laudabil al ascendenților ei.

Școală de stat în Blaj. Ziarul „Közérdek” din Aiud scrie, că ministrul de culte a încuviințat suma de 62.800 cor. pentru edificarea unei școale de stat în Blaj.

Hymen. Ilie Popa și Elena Moga anunță cununia lor, ce se va celebra în 13/26 Maiu, la 4 ore p. m., în biserică mare gr.-or. din Seliște.

Coroană eternă. Dl Moise Moșoiu, proprietar din Tohanul nou, în vecinica amintire a decedatei sale fiice *Aneta*, în loc de cunună peritoare pe mormânt, a dăruit Reuniunii femeilor române din Bran 5 coroane. Pentru aceasta faptă mobilă reuniunea își exprimă deosebita sa mulțumită jalnicului donator. *Letiția Stoica*, președintă.

Coroane eterne. La fondul văduvelor și orfanilor meseriașilor români creat de Reuniunea sodalilor români din Sibiu, numit și al iubivilor răposați, intru vecinica pomenire a mult regretaților membri ai Reuniunii *Victor Griguiță* și *Ioan D. Marcu*, fosti culeg-tipografi, mutați atât de timpuriu la cele vecinice, au contribuit: *Vic. Tordășianu*, pres. reuniunii, *Ilie Stanciu*, *George Mohan*, *Savu Roman*, *Nicolae Bratu*, *George Terean*, *George Trifan* și *Ilie Baci*, toți culeg-tipografi și fiecare cu câte 1 cor.; *George Poponea*, vicepresid. reuniunii, *Nicolae Mohan*, *Nicolae Stoica*, *Ioan Apolzan*, *Ioan Marcu*, *Stefan Duca*, *Ioan Spineanu*, *Valeriu Poponea* și *Ioan Mohan*, toți culeg-tipografi și fiecare cu câte 60 bani; *Ioan Ișan* 20 bani.

Casa „fundațiunii Gojdu”. Reprezentanta „fundațiunii Gojdu” întrunită zilele acestea la Budapesta a adus conclud definitiv în afacerea zidirii din nou a caselor din Király-uteza 13, care formează proprietatea „fundațiunii”. Aprobandu se planurile de clădire, s'au încheiat contractele cu întreprinzătorii, așa că imediat se poată începe clădirea. Amintim, că pentru casa aceasta au fost preliminate ca spese 1,200.000 cor. Conform contractelor încheiate suma speselor s'a redus la 1,017.000 cor.

Noua biserică în Păroșeni. Din Valea Jiului ni-se scriu următoarele: După ce în anul 1899 a ars biserică din Jiu M. Păroșeni, bravul popor în frunte cu tinărul preot George Todoran a decis să edifice o frumoasă biserică de cărămidă. Preliminarul s'a făcut cu 16.000 coroane, 8000 având bani gata, ear' 8000 coroane s'a făcut arunc în comună pe fiecare credincios al bisericii.

După ce planul și preliminarul a fost aprobat din partea Veneratului Consistor din Lugoj, spre cea mai mare bucurie a poporului peatra fundamentală s'a pus în 3/16 Maiu 1901, în ziua memorabilă și cea mai însemnată la noi Români. Serviciul divin a fost celebrat de 5 preoți. Mulțime de popor a fost de față.

Încercări amăgitoare. Din *Mociu* (comit. Cojocnei) ni-se scriu următoarele: Inspectorul reg. de școale din Cluj, *Kozma Ferencz*, a adresat învățătorilor noștri confesionali de pe teritorul comitatului Cojocna un apel, în care îi provoacă să se înscrie de membri ordinari ai reuniunii ungurești intitulată „*Eötvös alap*”, al cărei scop ar fi ajutorarea învățătorilor „fără deosebire de confesiune și naționalitate”. Aducându-vă la cunoștință cazul, îmi exprim nădejdea, că învățătorii noștri confesionali nu se vor lăsa seduși de încercările viclene ale dușmanilor școalei române.

Din partea noastră observăm în general, că inspectorul reg. de școale nu are drept să „provoace” direct pe învățătorii noștri confesionali a se face membri la cutare ori la cutare reuniune. Dacă dorește dela ei ceva, calea legală sînt *autoritățile bisericesti*, cari au să mijlocească legătura între el și învățătorii noștri. Învățătorii din comitatul Cojocnei să arunce deci apelul domnului *Kozma* în coșul cu macaturile. Dacălii poporului român știu să prețuiască cu mult mai bine banul câștigat de ei cu atîta trudă, decât să-l jertfească pentru întărirea unei redate de maghiarizare, cum este și fundațiunea „*Eötvös*”. Avem noi reuniunile noastre, la sinul cărora să ne adăpostim, și cu ajutorul lui D-zeu vom mai înființa și altele. Acolo e locul nostru. Ear' însofiri cu străinii, cu vrășmașii noștri, cari în schimbul taxelor de membri ne adapă sufletul cu venin — să nu facem. Sîntem siguri, că învățătorii noștri știu foarte bine, că ei nu au loc în reuniunile ungurești, chiar și atunci, când acestea funcționează „fără deosebire la confesiune și naționalitate”. *Interconfesionalismul și cosmopolitismul* sînt virtuți, pe cari nu le pot cultiva cei puși în serviciul bisericii și al națiunii române.

Conjurația anarchistă din Patterson. Din Roma se depeșează: Ziarul „*Preusa*” din Buenos-Ayres publică amănunte în privința conjurației anarchistilor din Patterson. S'a aflat, că anarchistul *Romagnoli* a avut însărcinarea, ca să omoare pe împăratul german, pe regina Italiei, *Elena*, și pe contele, *de Turin*. *Romagnoli* primise instrucțiunea ca pe împăratul german să-l străpungă cu pumnalul, și anume pe la spate, căci poartă cămașă panșerată. Se știe, că *Romagnoli* a și plecat spre Europa, dar pe drum i-s'a perdat urma.

De-ale prese patriotice. În Budapesta apar zeci de gazete, cari trăesc din pungășirea publicului. Astfel de produse sînt d. e. „*Nemzet Őr*”, „*Országútkre*”, „*Társadalmi Lapok*” etc. etc. „*Redactori*” și editori sînt la toate *Ignaf Gabor*, recte *Pick* și *Tivadar Vigyázó*, recte *Isac Kohn*. Textul e la toate același — foarte „patriotic”, bine înțeles, — numai pagina primă e dedicată „*Celebrităților vieții noastre publice*”. În rubrica aceasta se face din toți cei-ce plătesc bine „celebritate europeană”, ear' cei-ce nu primesc propunerile acestor eroi de revolver-peană, sînt amenințați cu „*nimicirea*”. Dar' pentru aceea n'au avut până acum nici un proces de presă. Doară nu sînt „*trădători*” de felul nostru!

Duel între un Român și un Ungur. Mercuri, în 15 Maiu, la 4¹/₂ ore a fost în Cluj un duel cu săbii între tinărul român *G. Popovici*, student farmacist și între farmacistul *Kontesveller Károly*, care s'a sfirșit cu rănirea acestui din urmă. Causa duelului au fost niște vorbe ofensătoare rostite de *Kontesveller* la adresa Românilor.

Poporațiunea Vienei e după ultimul recensământ de 1.677.957 suflete, între cari 1.461.891 catolici, 146.926 israeliți, 54.364 protestanți, restul de alte confesiuni. 140.280 sînt cetățeni din Ungaria și din acestia, spre marea supărare a șoviniștilor noștri, numai 160 au declarat ca limbă maternă pe cea maghiară.

„*Industria maghiară*”. În afacerea fabricii „maghiare” „*Turul*” din Timișoara, subvenționată cu zeci de mii din partea statului, se descoper lucruri tot mai frumoase. De curând a eșit la iveală, că proprietarul adevărat al „*Turului*” e *Gerhardus & Söhne*, care are și fabrica din *Mödling*, ear' *Alfred Fränkel* e numai proprietarul figurant.

Pentru serviciu militar de doi ani în armata noastră. În urma unei întrebări puse în circulație de „*Armees Zeitung*”, dacă s'ar pute în Austro-Ungaria reduce timpul de serviciu militar dela 3 ani la 2 ani, au răspuns 42 de generali și ofițeri în partea cea mai mare cu da! Ei cer în schimb, ca să se ridice contingentul recrutiilor și să se creeze un corp de subofițeri, cari să servească timp mai îndelungat.

Intrunirea agricolă din Sebeșul-de-jos, se remarcă și ea în anelele „*Reuniunii sodalilor români din Sibiu*”, încât din acel privilegiu la fondul de 20 bani pentru acuirea unei case cu eventuală hală de vînzare s'au făcut următoarele contribuiri: *Demetriu Comșa*, pres. reun agr.; *Alexandru Neagoe*, notar, d-na *Elena Neagoe*, *Ioan Doican*, propriet., *Ana Doican*, d-na *Vasilica Doican* n. *Preda*, d-șoara *Mărioara Doican*, inv., *Toma Doican*, paroch, *Lazar Gruia*, primar, *Ioan Micu*, prop., *Gorge Stoica*, inv., *Iosif Stoica*, inv., d-șoara *Matilda Neagoe*, toți din Sebeșul-de-jos; *George Dănilă*, inv., *George Vasu*, inv., d-na *Maria Florian*, preoteasă, *Felicia Florian*, toți din *Racovița*; *Ioan Mateiu*, paroch, d-na *Maria Mateiu*, preoteasă, ambii din Sebeșul-de-sus; *Dr. Vasile Dan*, avocat, *Petru Moța*, *Ioan Sebeșan*, *Pian*; *Ieronim Preda*, dir. tip. arch., *Traian Florian*, cancelist adv. și *Vict. Tordășianu*, secret. reun. agricole, toți din Sibiu și dela fiecare câte 20 bani; dl *Ioan David*, căpitan de pompieri în *Avrig* 2 cor.

Țarul în Boemia. O depeșă din *Petersburg* anunță, că la sfatul medicilor Țarul va merge în decursul lui Iulie la băile din *Marienbad*, unde se va întâlni cu Impăratul *Francisc Iosif*.

Maial. Invătătorii dela ambele școale române din Alba-Iulia vor aranja cu elevii lor Luni în 3 Iunie n. (a doua zi de Rosalii) în „Grădina Popilor” din Alba-Iulia maial. Inceputul la 2 ore p. m. Venitul curat este destinat ca premii elevilor la examen. Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică.

Dihori de — perini. Din Moșnița ni-se scrie: De o bucată de vreme s'au ivit la noi niște hoți, cari fură mai cu seamă perini. Acum mai în urmă au intrat în casa plugarului fruntaș Vichente Crișmar, unde au scociorit dulapuri, lăzi etc. și apoi s'au dus luând cu ei 6 perini. Gendarmii n'au putut încă da de urma lor.

Falsificatori de cambii. În Topolovețul-mare au fost arestați 3 țărani, cari au falsificat cambii în valoare de 2860 cor.

Pentru cei-ce vor să emigreze. După rapoartele sosite la ministerul de externe, starea celor-ce au emigrat la America-de-sud, în Brasilia, e cât se poate de tristă. Statul nu le dă pământ, așa că bieții oameni trebuie să se vândă aproape ca sclavii la proprietarii de plantațiuni de cafea, unde lucră în căldura cea ucigătoare pentru o plată de nimic, ca să nu piară de foame.

Esamenele la sate au și început pe alocurea. Pentru elevii silitorii nu se poate premiu mai bun, ca o cărticică bună, și cărticele mai bune și mai ieftine, ca cele din „Biblioteca Tribunei” abia se află la noi. Atragem deci atențiunea doamnelor și domnișoarelor învățătoare și a domnilor învățători asupra acestor broșuri.

1000 de oameni pedepsiți. În consiliul comunal al Sătmarului s'a votat o dare pe apele minerale și pe sodă. Cum cetățenii de acolo și așa sunt îngreunați cu mari aruncuri comunale, au făcut recure la direcțiunea financiară. Recursul a fost făcut de adv. Csomay netimbrat, după-cum spune și legea. Zilele trecute se pomenesc 1000 de recurenți cu o provocare, că în timp de 30 zile să plătească 20 de mii de cor. pedeapsă, pentru-că n'au timbrat recursul. Ca să scape de această pacoste, va merge o deputațiune la ministrul de finanțe.

Ucis de un zid. În Seciani se apucase zidarul Alexă Albu să dărîme un zid dela un grajd. Ca să nu fie sililit să-l dărîme cu încetul, a săpat în mai multe locuri ale fundamentului cu un tirnacop, dar' cu așa puțină îngrijire, încât zidul căzu peste el și-l strivi. Albu a fost scos mort de sub dărîmături.

Convocare. Adunarea generală a „Reuniunii învățătorilor gr.-cat. din jurul Gherlei” se va ține în 4 și 5 Iunie st. n. a. c. în comuna Iclodul-mare, la care prin aceasta sunt rugați a participa toți membrii reuniunii. Dela comitetul central al „Reuniunii învățătorilor gr.-cat. din jurul Gherlei”. Gherla, la 10 Maiu st. n. 1901. Ioan Papiu, president. Dionisiu Vajda, secretar.

Alegere de protopop în Agnita. În 17 l. c. s'a întrunit sub presiunea dlui asesor consist. Moise Lazar sinodul protopresbiteral al tractului Agnita, pentru alegerea de protopresbiter. Dintre concurenți administratorul protopresbiteral dl N. Moldovan a obținut 28 de voturi, ear' dl I. B. Boiu, fost profesor la gimnaziul din Brașov a întrunit 19 voturi. Actul alegerii a decurs în deplină ordine.

O româncă distinsă de academia din Paris. Academia din Paris a acordat d-șoarei Elena Văcărescu premiul Favre destinat pentru opere literare scrise de femei.

Isprăvurile lui Gasparides. După cum aflăm, faimosul aventurier Victor Gasparides — despre care s'a scris și în ziarul nostru — și care vreme îndelungată a terorizat și a presionat preoții români de pe Câmpie, așa zicând în vedere și sub scutul autorităților cari îl tolerau, — a făcut acum o nouă ispravă, mai criminală decât toate celelalte de până aci. Acest haiduc modern, care este de ținut de câteva săptămâni în temniță, la Cluj, ar fi fost și falsificator de bani. El a denunțat acum pe mai mulți preoți români de pe Câmpie ca complici ai sei. S'au făcut câteva arestări și se zice că la unii preoți s'ar fi găsit lucruri compromițătoare.

Dacă se adeverește, că preoții români ar fi implicați în astfel de crime, e foarte regretabil, e rușinos și revoltător chiar. Din câte ni-se spun însă, pare-că o intrigă în stil mare e la mijloc. Pare-că preoții români compromiși au căzut într'o mare cursă anume pregătită pe seama lor de o mână lungă, prin mișelul, în haine de cavalier, cu numele Gasparides.

Prea a fost suspectă atitudinea organelor administrative față cu acel periculos aventurier. Și prea negenat își făcea mendrele în jurul Ludoșului-de-Murș. Acum, că lucrul ese aci, la compromiterea unor preoți, prin același pungaș, pare-că enigma începe a se deslega. Dar' ar fi prea de tot grosolană intriga. Așteptăm desfășurarea lucrului.

O ședință festivă a societății „Transilvania.” Veterana societate „Transilvania”, care se poate numi decana societăților noastre culturale, de oare-ce a fost înființată în anul 1867, mai de cătră aceiași bărbați cari au pus bazele Ateului român, a Academiei române și a Societății pentru învățatura poporului român, a sârbat în ziua de 6 Maiu v. în ședința festivă, oferirea medaliei bătute în onoarea lui Al. Lupașcu, fostul ei casier membru fondator, vicepreședinte și actual președinte de onoare, care, printr'un serviciu gratuit de 33 de ani neîntrerupți, a adus acestei Societăți serviciile cele mai devotate și roditoare.

Societatea Transilvania, care dispune actualmente de un capital de 230.000 lei, a cheltuit până acuma peste 314.000 lei în burse, subvențiuni și ajutoare, pentru tineri români lipsiți de mijloace din provinciile Daciei.

Răsboiu internațional contra Angliei. În Olanda s'a lansat un apel, prin care se chiamă toate popoarele la luptă contra Englezilor, pe terenul economic însă. În apel se zice, că până va mai dura nedreptul răsboiu contra Burilor și până când Englezii nu vor asigura completa independență a republicilor sud-africane, să nu mai cumpere nime nici o marfă din Anglia. În Germania lucră în direcțiunea aceasta dl L. Ionker din Augsburg. Mișcarea pornită a aflat așa de mare răsnet în Olanda, încât foile engleze încep deja să se ocupe cu ea. Pentru Eeglezi, al căror comerțu dă îndărăt, ar fi o grea lovitură ori-ce rezultat favorabil obținut de aceasta propagandă.

Serviciu militar de 8 luni. Dieta din Stockholm a primit un proiect de lege, prin care serviciul militar este redus la 8 luni. Înțeleaptă lege.

Studentii pedepsiți. Cetim în „Alk.”: Cel-ce apără crucea astăzi în Ungaria este pedepsit. Conducătorul principal al mișcării pentru cruce, Köpösdý Dezső, este eliminat din partea senatului universitar pentru totdeauna dela universitate. Cosmopolitul profesor Pikler a triumfat și asupra creștinismului unguresc. Alți doi studenți iuristi (Ulain și Tóth) sînt eschiși pentru un semestru dela universitate, ear' cinci au primit dorgatoriu din partea rectorului. Provoacătorul Kornfeld Moricz, pe care l-au bătut Toth și ceilalți, au scăpat cu mult mai simplu. Doară el este — Maghiar! — Mai multe sute de studenți creștini au deschis o petiție cătră Wlassics pentru ușurarea pedepșii lui Köpösdý.

Directorul fund. Șuluțane e convocat pe ziua de 1 Iunie n. Cu o zi înainte e chemată comisiunea pentru revederea rațiunilor fundațiunii.

O desmintire. Ni-se trimit spre publicare următoarele: Șinca-veche, 16 Maiu 1901 n. Subsemnații făcând parte din clasa inteligentă din Șinca-veche, la care se provoacă autorul corespondenței intitulată: „Un preot vrednic de osândă”, publicată în nr. 19 din a. c. a prețuitei „F. P.”, declarăm, că această corespondență tendențioasă nu conține nici un dram de adevăr, ci este o malițioasă apucătură, ce nu are alt scop, decât cel mult o răsbunare personală contra M. On. Domn preot de aici. De altfel provocăm pe malițiosul corespondent să-și arete numele seu, precum și pe al inteligentului dela care spune, că are informațiuni, căci altminterlea sîntem nevoiți a nu recunoaște corespondentului atributul de „om onest”. Nicolae Bălan Florea, Nicolae Rațiu, reprezentant; Alexandru Crișian, inv. pensionat; Iosif Stoica, fost not. cercual; Eustachiu Crișianu, învățător; Agaton Popa, vicanotar; Efreim Teușan, primar.

Regina Elena a Italiei a primit până acum 4772 de oferte dela doici. Medicul de curte Quirico a ales dintre acestea pe Maddalena Conti din satul alban San Vito Romano. E nevastă oacheșă, frumoasă, de 23 de ani. După-cum se svonește, doica va fi numai accidental folosită, de oare-ce regina vrea să-și lăpteze singură copilul. Nașterea e așteptată pe săptămâna viitoare.

Bunică tină. O femeie sărmană cu numele Campbell, care locuiește cu soțul ei în munții din Carolina de nord, este deja bunică, cu toate că numără abia 26 ani. Ea s'a măritat cu 11 ani, a fost de 12 ani când a devenit deja mamă, ear' fiica ei s'a măritat cu 13 ani.

Alegere de învățător. Din Panciova ni-se scrie, că sinodul parochial din Satul-nou a ales de învățător la școala confesională gr.-or. română de acolo pe învățătorul substituit din St. János, Nicolae Miuța.

Universitatea din Württemberg și Academia Română. Ambasada germană din București a adresat o rugare cătră Academia Română, ca să-i trimită publicațiunile diferitelor instituțiuni ale României. Academia Română a pus la dispoziția ambasadei germane publicațiunile sale proprii și totodată a recercat toate ministeriile române, ca să transmită universității din Württemberg și datele statistice și toate publicațiunile departamentelor lor.

Pelerinagiul dela Florica. Duminică s'a făcut pelerinagiul la Florica, spre aniversarea a zecea a morții marului patriot și om de stat Ioan C. Brătianu.

Din toate unghiurile țării au venit în foarte mare număr membri ai partidului național-liberal spre a lua parte cu o adâncă pietate și reculegere la celebrarea memoriei nemuritorului creator al României moderne.

Din București a plecat la orele 8 dimineața un tren special, compus dintr'un mare număr de vagoane, în care totuși abia a putut să încapă numărul de cetățeni, cari mergeau să îngenuche pe mormântul neasămănatului patriot.

La ora 10 jum. trenul special a sosit în gara Florica, de unde cortegiul porni spre locașul, unde se odihnește de veci în sinul frumoasei și minunatei nature, între copaci și flori, acela, care cu geniul sau atât de românesc, atât de adevărat și profund național, a chemat la viață, dimpreună cu alți mari și neuitați fruntași ai neamului, poporul român, deșteptând toate energiile sale și dându-'i rangul ce 'i-se cuvenia în concertul statelor moderne.

După serviciul divin celebrat în mod pe cât de impresionant pe atât de impresionant de P. S. S. episcopul Dunării de jos, Partenie, P. S. S. arhiepiscopul Calistrat Orleanu și de mai mulți preoți, șeful partidului-liberal, dl Dimitrie Sturdza rosti cu glas tare și stăpânit de o adâncă emoție un admirabil discurs, în care a celebrat cu cuvinte alese, opera neperitoare a lui Brătianu.

Apoi, studentul în medicină Vișoiu, vicepreședintele asociației studențești a exprimat în numele tinerimii universitare, omagiile de admirație și recunoștință. La orele 12 mulțimea numeroasă părăsi în liniște mormântul.

Peste durerile de cap trec oamenii cu voe bună și umor. Mult timp însă aceasta nu poate dura, îndeosebi când e vorba de dureri reumatice, ghiect și boale de nervi. Ni-se atrage deci atențiunea asupra acestor dureri, și asupra unui mijloc care ni-se pare vrednic a fi recomandat. Acesta e fluidul preparat de farmacistul și furnisorul de curte Ioan Francisc Kwizda în Korneuburg lângă Viena, și e dovedit ca bun mijloc dietetic și contra scrintiturilor, înțepinirea vinelor și musculaturii, frânturilor, sgârceiurilor, apoi la întărirea prealabilă și după strapate mari, marșuri lungi, etc. Numeroase atestate despre efectul preparatului stau la dispoziția interesaiților. Detailuri pe pagina a patra.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Dlul Al. D. Bala-de-Criș. În nrul viitor.

Dlul Secășan. E numai unul iscălit.

Valea-Hășdăjii. Nrul viitor.

Economie. Petiția să o adreseze la noi.

Abonent nr. 1960. Se poate. Trebuie luat cu avocat la o bancă.

Teatrul lui Alexandri nu se poate căpeta încă cu preț ieftin.

Gramatică. Este.

Smig. În nr. viitor.

Murii R. Checian. Fără iscălitură nu publicăm.

Dlul R. Pop. În numărul viitor.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Balteș.
Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Fie-care econoamă și Mamă

vrednică este de felicitare, dacă, din considerare la sănătate, cruțare și bunul gust folosește numai cafeaua de malată - Kneipp alui Kathreiner (veritabilă numai în cunoscutele pachete originale).

[1] 5-10

Hotel nou.

Subscrisul îmi permit a anunța cu tot respectul, că hotelul, aranjat din nou și după cerințele moderne, sub firma

„Hotelul Mihaiu“

Sibiu, strada Turnului nr. 11

stă la dispoziția P. T. public călător.

Localități elegante pentru restaurant și cafenea. —

Bucătărie escelentă. — Vinuri naturale curate. —

Bere „Transsylvania“ de Habermann și „Bock“ dela Trei-Stejari. — Prețuri moderate pentru odai. —

Omnibus la ducere și venire dela gară. — Căleșe stau la dispoziție pentru călători.

La o vizitare cât mai deasă invită cu toată stima

Mihaiu, hotelier.

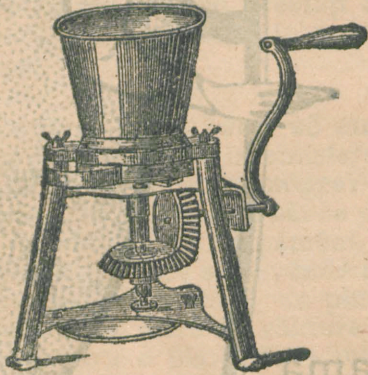
Sibiu, în Aprilie 1901.

[35] 5-

Econoamă

se caută pentru casa unui preot văduv. Să fie harnică în purtarea gospodăriei, etatea între 25—35 ani, să știe ceti și scrie. Pentru fotografi trimise completă discrețiune. Văduve fără copii, respective femei nemăritate au prilej de a-și asigura viitorul. Va avè la dispoziție și servitoare. Epistolele cu eventualele fotografii, pretenșiunile relative la plată, adresa completă a persoanei să se trimită la administrațiunea acestui ziar sub „Econoamă”, care va îngriji să ajungă la adresa cuvenită.

[37] 3—3

Mori de cafea, de piper, mac, urluială și de colori.

Catalogul prețurilor se trimite la cerere.

Deasemenea se trimit cataloage ilustrate despre:
 Aparat de măsurat și signat.
 Instrumente pentru masari și sculptori.
 Cuțite pentru gilëu. — Cuțite de încrestat.
 Cuțite pentru bugnari, dogari și rotari.
 Chei cu șurup. — Instrumente pentru tinichigii.
 Cuți. — Garnituri pentru clădiri (traverse).
 Cuptoare. — Frigători.
 Mucava pentru coperiș. — Tăbli de izolare.
 Trestie pentru structură. — Ciment.
 Cărbuni de peatră și coacs.
 Stropitori de plante (apar. pentru peronospora).
 Unelte pentru cultivarea albinelor.
 Teascuri de copiat.
 Curse pentru tot felul de animale.
 Recuisite de vânat și scrimă. [36] 4—
 Tot felul de feruri de călcat.
 Instrumente pentru ferestri
 » » dulgheri, bărdași.

Cel mai ieftin magazin de cuie de potcoave

Carol F. Jickeli,

Sibiu, Piața-mică nr. 32, la „Coasa de aur”.

Descrierea Ardealului.

Cine voaște să cunoască frumoasa țeară a Ardealului, și cu deosebire Munții-Apuseni, patria lui Horia și Iancu, să citească serierile lui Silvestru Moldovan anume:

Țeara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murășului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni.

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sunt făcute în fel de călătorie, cu datinele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a.

Fiecare carte costă 2 cor. (și 10 bani porto), în România 3 lei.

Toate ziarele noastre au apreciat în cuvinte elogiase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română:

„Liga română”, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicațiune unei trebuințe ce într'adevăr se simțea la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită”.

Comande se pot face la

Librăria W. Krafft.

„CONCORDIA”, SOCIETATE COMERCIALĂ PE ACȚII.

FILIALA ALBA-IULIA.

Avis important! Pentru cultivătorii viilor!

Apropiindu-se timpul pentru stropirea „viilor” avem onoare a aduce la cunoștința comercianților și economilor noștri, că reușind a face o cumpărare favorabilă în

„Peatră vênătă” de I. calitate

oferim acest articol cu prețurile următoare:

Cine cumpără mai puțin ca 50 chgr., costă 1 chgr. . .	70 fileri.
Peste 50 chgr. până la 100 chgr., costă 1 chgr. . .	69 fileri.
Peste 100 chgr. până la 200 chgr., costă 1 chgr. . .	68 fileri.
Cine cumpără barem 1 butoiu de 250 chgr., 1 chgr. costă	67 fileri.

Prețurile de sus se înțeleg acî la noi în Alba-Iulia cu bani gata fără scont!

Recomandăm fruntașilor noștri din toate comunele românești ca să se însoțească în fiecare comună cu toții la olaltă și așa cumpărând în quant mai mare de odată, le va veni mai ieftin în preț.

[38] 3—5

„CONCORDIA”, SOCIETATE COMERCIALĂ PE ACȚII.

FILIALA ALBA-IULIA.

Deschidere de negustorie.

Subscrisul îmi permit a anunța cu tot respectul, că în **Bistrița, strada Lemnelor nr. 50**, mi-am deschis o

negustorie de mobile de casă

și tot felul de **decorațiuni de salon**, precum și mașini de cusut, care le pun la dispoziția onoratului public pe lângă cele mai moderate prețuri. La persoane oneste și de caracter voi vinde și pe rate, și mă oblig la aranjarea locuințelor întregi și espedarea în cele mai mari depărtări pe speșele mele.

[40] 2—5

Klein & Rubin.

8 medalii de aur.
19 medalii de argint.

Fluidul lui

Marca șerpe.

Dovedit de mult timp ca mijloc bun cosmetic (frecare) pentru întărirea vinelor și muschilor corpului omenesc.

Prețul:

1/1 flacon cor. 2.—

Veritabil numai cu ma ca de mai sus se capătă în toate farmaciile droguoriile.

[32] 15—15

Deposit principal:

Farmacia cercuală, Korneuburg lângă Viena.

8 medalii de aur.
19 medalii de argint.

Kwizda.

Fluidul turiștilor
Folosit cu succes la întărirea și recăștigarea forțelor după ture mai mari din partea turiștilor, bicicliștilor și călăreților.

Prețul:

1/2 flacon cor. 1.20.

Marca de text, eticheta și embalagiul

scutite prin lege.

Marca de text, eticheta și embalagiul

scutite prin lege.